

Sygn. akt V CSK 635/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa P. S.A. w W.
przeciwko A. T. Ł. i R. T.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 21 kwietnia 2016 r.,
skarg kasacyjnych pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych pozwanych A. T. Ł. i R. T. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 kwietnia 2015 r. Pozwani powołali – jako okoliczności mające uzasadniać przyjęcie ich skarg do rozpoznania – potrzebę wykładni art. 379 pkt 5 w zw. z art. 386 § 2 k.p.c., występowanie w sprawie zagadnienia prawnego, dotyczącego możliwości takiej wykładni umowy na podstawie art. 65 k.c., która byłaby sprzeczna z jej literalnym brzmieniem, jak również to, że postępowanie w pierwszej instancji miało być dotknięte nieważnością i że ich skargi są oczywiście uzasadnione.

Jak wskazano w judykaturze, odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Chodzić musi przy tym o wątpliwości lub rozbieżności, które mają znaczenie dla oceny zarzutów kasacyjnych. Przedstawienie natomiast okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie

prawne, polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne (por. np. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Pozwani wskazali, że art. 379 pkt 5 k.p.c. przez niektóre sądy jest rozumiany w ten sposób, iż tylko pozbawienie możliwości działania w całym postępowaniu ma uzasadniać jego nieważność, a przez niektóre w ten sposób, że wystarczające dla stwierdzenia takiej nieważności jest to, że stronie ograniczono możliwość działania w istotnej części postępowania, a skutki tego nie mogą być usunięte w ramach danej instancji. Kwestia ta nie ma jednak znaczenia w okolicznościach sprawy, skoro Sąd Apelacyjny trafnie wskazał, iż pozwana A. T. Ł. przez cały czas postępowania w pierwszej instancji była reprezentowana przez pełnomocnika, w związku z czym postępowanie to nie było dotknięte nieważnością. Okoliczność, że nie przesłuchano jej w pierwszej instancji w charakterze strony mogła natomiast być rozważana – w okolicznościach sprawy – wyłącznie jako uchybienie postępowania dowodowego niepociągające jednak za sobą nieważności postępowania.

Według pozwanych istotnym zagadnieniem prawnym jest to, czy zastosowanie art. 65 k.c. do wykładni umowy może prowadzić do tego, że jej wynik byłby sprzeczny z jej literalnym brzmieniem. Tak ujęty problem ma charakter kazuistyczny, albowiem od okoliczności konkretnej sprawy zależy to, w jakim stopniu przypisane zostanie znaczenie literalnemu brzmieniu umowy. Ponadto art. 65 § 2 k.c. wyraźnie wskazuje, że w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (por. także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1999 r., II CKN 379/98, OSNC 2000, nr 1, poz. 10, i z dnia 26 listopada 2010 r., IV CSK 258/10, niepubl.). W tym stanie rzeczy trudno dopatrzeć się w postawionym przez pozwanych pytaniu podstaw do wypowiedzenia przez Sąd Najwyższy – w okolicznościach sprawy – bardziej ogólnego poglądu i spełnienia celu rozpoznania skargi kasacyjnej.

Nie uzasadnia przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych twierdzenie o tym, że postępowanie w pierwszej instancji miało być dotknięte nieważnością. Niezależnie od tego, że – jak wskazano powyżej – Sąd Apelacyjny trafnie nie dopatrzył się takiej nieważności, trzeba wskazać, że ewentualną podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi nieważność postępowania przez sądem drugiej instancji (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Wreszcie, jak wyjaśniono w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza uzasadnienia wniosków nie pozwala na przyjęcie, że skargi kasacyjne pozwanych w niniejszej sprawie są – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadnione.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 105 § 2 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 389²¹ k.p.c.